Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (osmi senat)

z dne 8. maja 2025 *

„Predhodno odločanje – Varstvo potrošnikov – Potrošniške kreditne pogodbe – Direktiva 93/13/EGS – Nepošteni pogoji v potrošniških pogodbah – Člen 3(1) – Pogoj o predčasni zapadlosti – Sodni nadzor – Neobstoj nacionalne ureditve, ki bi urejala pogoj o predčasni zapadlosti – Merila za presojo nepoštenosti“

V združenih zadevah C-6/24 in C-231/24,

katerih predmet sta predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ju je vložilo Juzgado de Primera Instancia nº 8 de La Coruña (sodišče prve stopnje št. 8 v La Coruñi, Španija) z odločbama z dne 19. decembra 2023 oziroma 26. februarja 2024, ki sta na Sodišče prispeli 4. januarja oziroma 26. marca 2024, v postopkih

Abanca Corporación Bancaria SA

proti

WE (C-6/24),

VX (C-231/24),

SODIŠČE (osmi senat),

v sestavi S. Rodin (poročevalec), predsednik senata, N. Piçarra in N. Fenger, sodnika,

generalni pravobranilec: D. Spielmann,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za Abanca Corporación Bancaria SA M. Á. Cepero Aránguez, J. M. Martínez Gimeno in C. Vendrell Cervantes, abogados,

– za špansko vlado P. Pérez Zapico, agentka,

– za Evropsko komisijo I. Galindo Martín in P. Kienapfel, agenta,

* Jezik postopka: španščina.

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predloga za sprejetje predhodne odločbe se nanašata na razlago člena 3(1) in člena 7 Direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 288, in popravek v UL 2019, L 214, str. 25).

2 Ta predloga sta bila vložena v okviru sporov med družbo Abanca Corporación Bancaria SA, banko španskega prava, na eni strani, in potrošnikoma, in sicer WE v zadevi C-6/24 in VX v zadevi C-231/24, na drugi strani, glede domnevne nepoštenosti pogoja o predčasni zapadlosti v pogodbah o osebnem kreditu, sklenjenih med temi strankami.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 Člen 3(1) Direktive 93/13 določa:

„Pogodbeni pogoj, o katerem se stranki nista dogovorili posamično, velja za nepoštenega, če v nasprotju z zahtevo dobre vere v škodo potrošnika povzroči znatno neravnotežje v pogodbenih pravicah in obveznostih strank.“

4 Člen 4 te direktive določa:

„1. Brez poseganja v člen 7 je treba nepoštenost pogodbenega pogoja oceniti ob upoštevanju narave blaga ali storitev, za katero je bila sklenjena pogodba, in s sklicevanjem na vse okoliščine, ki so obstajale v času sklepanja pogodbe ter na vse druge pogoje te pogodbe ali druge pogodbe, od katere je pogoj odvisen.

2. Ocena nepoštenosti pogojev ni povezana niti z opredelitvijo glavnega predmeta pogodbe niti z ustreznostjo med ceno in plačilom ter ustreznostjo med izmenjanim storitvam ali blagom, če so pogoji v jasnem, razumljivem jeziku.“

5 Člen 7(1) navedene direktive določa:

„Države članice zagotovijo, da v interesu potrošnikov in konkurentov obstajajo ustrezna in učinkovita sredstva za preprečevanje nadaljnje uporabe nepoštenih pogojev v pogodbah, ki jih s potrošniki sklenejo prodajalci ali ponudniki.“

Špansko pravo

6 Člen 693(2) Ley 1/2000 de Enjuiciamiento Civil (zakon 1/2000 o zakoniku o civilnem postopku) z dne 7. januarja 2000 (BOA št. 7 z dne 8. januarja 2000, str. 575), kakor je bil spremenjen z Ley 42/2015 de reforma de la Ley 1/2000 (zakon 42/2015 o spremembi zakona 1/2000) z dne 5. oktobra 2015 (BOA št. 239 z dne 6. oktobra 2015), o predčasni izterljivosti dolgov, ki se odplačujejo v obrokih, določa:

„Skupni znesek, dolgovan za glavnico in obresti, se lahko zahteva pod pogoji, dogovorjenimi v pogodbi o posojilu, ki je vpisana v ustrezni register. V primeru posojila ali kredita, ki ga sklene fizična oseba in je zavarovan s hipoteko na stanovanju ali katerega predmet je nakup stanovanjske nepremičnine, se uporabljajo določbe člena 24 zakona 5/2019, ki ureja pogodbe o stanovanjskem kreditu, in po potrebi člen 129a zakona o hipotekah.“

7 Člen 24 Ley 5/2019 reguladora de los contratos de crédito inmobiliario (zakon 5/2019 o ureditvi pogodb o stanovanjskem kreditu) z dne 15. marca 2019 (BOE št. 65 z dne 16. marca 2019) določa:

„1. Pri posojilnih pogodbah, pri katerih je posojilojemalec, porok ali garant fizična oseba in ki so zavarovane s hipoteko ali z drugim stvarnim jamstvom na stanovanjskih nepremičninah ali nepremičninah, ki so namenjene pridobitvi ali ohranitvi lastninskih pravic na zemljišču ali stanovanjski nepremičnini, ki je bila ali bo zgrajena, posojilojemalec izgubi pravico do plačila v roku in pride do predčasne zapadlosti obveznosti iz pogodbe, če so izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji:

(a) posojilojemalec je v zamudi s plačilom dela glavnice posojila ali obresti;

(b) znesek zapadlih in neplačanih mesečnih obrokov je enak najmanj:
   i. trem odstotkom odobrene glavnice, če do zamude pride v prvi polovici trajanja posojila. Šteje se, da je ta pogoj izpolnjen, če zapadli in neplačani mesečni obroki ustrezajo neplačilu dvanajstih mesečnih obrokov ali takemu številu mesečnih obrokov, da to pomeni, da dolžnik ni izpolnil svoje obveznosti za obdobje najmanj dvanajstih mesecev;
   ii. sedmim odstotkom odobrene glavnice, če do zamude pride v drugi polovici trajanja posojila. Šteje se, da je ta pogoj izpolnjen, če zapadli in neplačani mesečni obroki ustrezajo neplačilu petnajstih mesečnih obrokov ali takemu številu mesečnih obrokov, da to pomeni, da dolžnik ni izpolnil svoje obveznosti za obdobje najmanj petnajstih mesecev;

(c) posojilodajalec je posojilojemalca z opominom pozval k plačilu, pri čemer mu je dal vsaj en mesec za izpolnitev in ga obvestil, da bo v nasprotnem primeru zahteval vračilo celotnega zneska, dolgovanega iz naslova posojila.

2. Od pravil iz tega člena ni mogoče odstopati z drugačnimi dogovori.“

Spora o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

8 Osebi WE in VX sta 5. julija in 15. septembra 2022 z banko Abanca Corporación Bancaria sklenili pogodbo o osebnem kreditu v znesku 10.600 EUR, ki ga je treba odplačati v petih letih, kar zadeva prvo osebo, in v znesku 6.000 EUR, ki ga je treba odplačati v osmih letih, kar zadeva drugo osebo.

9 V skladu s pogojem št. 13 splošnih pogojev za te kreditne pogodbe (v nadaljevanju: sporni pogoj) lahko banka razglasi predčasno zapadlost kreditne pogodbe, tako da so dolgovani zneski v primeru neplačila takoj izterljivi.

10 V spornem pogoju je pojasnjeno, da do neplačila pride, če so kumulativno izpolnjeni trije pogoji. Prvič, kreditojemalec dolguje del izposojene glavnice ali obresti. Drugič, znesek zapadlih in neplačanih mesečnih obrokov znaša vsaj 3 % posojene glavnice, če do neplačila pride v prvi polovici trajanja kredita, ali vsaj 7 %, če do neplačila pride v drugi polovici trajanja kredita. Tretjič, banka mora kreditojemalca z opominom pozvati, naj dolgovane zneske poravna v roku enega meseca.

11 Banka Abanca Corporación Bancaria je po razglasitvi predčasne zapadlosti v skladu s spornim pogojem pri Juzgado de Primera Instancia nº 8 de La Coruña (sodišče prve stopnje št. 8 v La Coruñi, Španija), ki je predložitveno sodišče, vložila predloga za izdajo plačilnega naloga zoper osebi WE in VX.

12 To sodišče dvomi o skladnosti spornega pogoja z Direktivo 93/13, in sicer glede na sodbi z dne 14. marca 2013, Aziz (C-415/11, EU:C:2013:164, točka 73), in z dne 26. januarja 2017, Banco Primus (C-421/14, EU:C:2017:60, točki 66 in 67), v katerih je Sodišče razsodilo, da je med elementi, ki jih je mogoče upoštevati pri presoji nepoštenosti takega pogoja, obstoj sredstev v nacionalni ureditvi, ki potrošniku omogočajo, da se izogne predčasni izterljivosti kredita ali odpravi njene učinke, kar pa v španskem pravu ne velja za pogodbi o osebnem kreditu, kakršni sta ti v postopku v glavni stvari. Sporni pogoj iz teh pogodb pa naj bi kljub temu kreditojemalcu ponujal to možnost, tako kot nacionalna ureditev, ki se uporablja za pogodbe o hipotekarnem kreditu. Poleg tega se predložitveno sodišče sprašuje, ali enomesečni rok za poplačilo preostalega zneska kredita, kot je ta, ki je določen s tem pogojem, zadostuje za to, da se potrošniku dejansko omogoči, da se izogne predčasni zapadlosti kredita ali da se po razglasitvi predčasne izterljivosti tej odvzame učinek.

13 V teh okoliščinah je Juzgado de Primera Instancia nº 8 de La Coruña (sodišče prve stopnje št. 8 v La Coruñi) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je pogodbeni pogoj o predčasni zapadlosti, ki določa možnost, da se predčasna izterljivost v določenem roku prepreči ali se ji izogne, v skladu s členom 3(1) in členom 7 Direktive [93/13] […] ali pa mora biti taka možnost priznana v konkretnem nacionalnem pravilu?

2. Če je odgovor na zgornje vprašanje pritrdilen, kakšen bi bil razumni rok?“

14 S sklepom predsednika Sodišča z dne 26. aprila 2024 sta bili zadevi C-6/24 in C-231/24 združeni za pisni in ustni del postopka ter izdajo sodbe.

Vprašanji za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

15 Najprej je treba opozoriti, da mora Sodišče v skladu z ustaljeno sodno prakso v okviru postopka sodelovanja med nacionalnimi sodišči in Sodiščem, uvedenega s členom 267 PDEU, nacionalnemu sodišču dati koristen odgovor, ki mu omogoča rešitev spora, o katerem odloča.

S tega vidika mora Sodišče po potrebi preoblikovati vprašanja, ki so mu bila predložena (sodba z dne 7. novembra 2024, ERB New Europe Funding II, C-178/23, EU:C:2024:943, točka 26 in navedena sodna praksa).

16 V zvezi s tem je treba pojasniti, da je predložitveno sodišče v okviru postopkov v glavni stvari po uradni dolžnosti preverilo morebitno nepoštenost spornega pogoja, katerega izvajanje je podlaga za predloga za izdajo plačilnega naloga, ki sta mu bila predložena. To sodišče se ne sprašuje o obstoju sodnih sredstev za preprečevanje nadaljnje uporabe nepoštenih pogojev glede na člen 7 Direktive 93/13, temveč o sami opredelitvi teh nepoštenih pogojev v smislu člena 3(1) Direktive 93/13.

17 Zato je treba za koristen odgovor predložitvenemu sodišču šteti, da to sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 3(1) Direktive 93/13 razlagati tako, da se pri presoji morebitne nepoštenosti pogoja o predčasni zapadlosti iz pogodbe o osebnem kreditu lahko upošteva, da ta pogoj potrošniku omogoča, da se izogne predčasni izvršljivosti kredita ali da odpravi njene učinke, ali pa mora biti ta možnost določena v pravilu nacionalnega prava, ki se posebej uporablja za pogodbe o osebnem kreditu.

18 Za odgovor na to vprašanje je treba opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča sistem varstva, vzpostavljen z Direktivo 93/13, temelji na preudarku, da je potrošnik v razmerju do prodajalca ali ponudnika v podrejenem položaju tako glede pogajalske moči kot tudi ravni obveščenosti (sodba z dne 18. januarja 2024, Getin Noble Bank in drugi (Preizkus nepoštenih pogodbenih pogojev po uradni dolžnosti), C-531/22, EU:C:2024:58, točka 63).

19 V skladu s členom 3(1) te direktive pogodbeni pogoj, o katerem se stranki nista dogovorili posamično, velja za nepoštenega, če v nasprotju z zahtevo dobre vere v škodo zadevnega potrošnika povzroči znatno neravnotežje v pravicah in obveznostih strank, ki izhajajo iz te pogodbe, pri čemer v skladu s členom 6(1) navedene direktive tak nepošteni pogoj za tega potrošnika ni zavezujoč.

20 V tem kontekstu in za zagotovitev visoke ravni varstva potrošnikov, določene v členu 38 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, mora nacionalno sodišče presoditi – tudi po uradni dolžnosti – ali je pogodbeni pogoj, ki spada na področje uporabe Direktive 93/13, nepošten, ter pri tem odpraviti neravnotežje med potrošnikom in prodajalcem oziroma ponudnikom, če ima za to potrebne pravne in dejanske elemente. V zvezi s tem člen 3(1) in člen 4(1) Direktive 93/13 skupaj opredeljujeta splošna merila, na podlagi katerih lahko nacionalno sodišče presodi nepoštenost pogodbenih pogojev, za katere veljajo določbe te direktive (glej v tem smislu sodbo z dne 9. novembra 2023, Všeobecná úverová banka, C-598/21, EU:C:2023:845, točki 74 in 75).

21 Člen 3(1) Direktive 93/13 s sklicevanjem na pojma „dobra vera“ in „znatno neravnotežje“ v škodo potrošnika med pravicami in obveznostmi pogodbenih strank le abstraktno opredeljuje elemente, ki povzročajo nepoštenost pogodbenega pogoja, o katerem se stranki nista dogovorili posamično (sodba z dne 9. novembra 2023, Všeobecná úverová banka, C-598/21, EU:C:2023:845, točka 76).

22 Glede vprašanja, v katerih okoliščinah je „v nasprotju z zahtevo dobre vere“ nastalo znatno neravnotežje, mora nacionalno sodišče ob upoštevanju šestnajste uvodne izjave Direktive 93/13 za ta namen preveriti, ali je prodajalec ali ponudnik, če s potrošnikom lojalno in pravično posluje, razumno pričakoval, da bi potrošnik tak pogoj sprejel v okviru posamičnih pogajanj (sodba z dne 9. novembra 2023, Všeobecná úverová banka, C-598/21, EU:C:2023:845, točka 78).

23 Poleg tega člen 4(1) navedene direktive določa, da je treba nepoštenost pogodbenega pogoja oceniti ob upoštevanju narave blaga ali storitev, za katere je bila pogodba sklenjena, ter s sklicevanjem na vse okoliščine, ki so obstajale v času sklepanja pogodbe, in na vse druge pogoje te pogodbe ali druge pogodbe, od katere je ta pogoj odvisen (sodba z dne 9. novembra 2023, Všeobecná úverová banka, C-598/21, EU:C:2023:845, točka 79).

24 Sodišče je v točki 66 sodbe z dne 26. januarja 2017, Banco Primus (C-421/14, EU:C:2017:60), ki se ne nanaša na pogodbo o osebnem kreditu, temveč na pogodbo o dolgoročnem hipotekarnem kreditu, v bistvu razsodilo, da mora nacionalno sodišče, da bi ugotovilo, ali pogodbeni pogoj povzroči znatno neravnotežje v škodo potrošnika v smislu člena 3(1) Direktive 93/13, preučiti zlasti, ali je možnost, ki je dana prodajalcu ali ponudniku, da za izterljiv razglasi celoten kredit, odvisna od tega, da potrošnik ni izpolnil obveznosti, ki je v okviru zadevnega pogodbenega razmerja bistvena, ali je ta možnost določena za primere, v katerih je taka neizpolnitev dovolj resna glede na trajanje in znesek kredita, ali navedena možnost odstopa od splošnih pravil, ki se uporabljajo na tem področju, kadar ni posebnih pogodbenih določil, ter ali nacionalno pravo določa ustrezna in učinkovita sredstva, ki potrošniku, za katerega se ta pogoj uporablja, omogočajo, da odpravi posledice izterljivosti kredita.

25 Poleg tega je Sodišče v točki 35 sodbe z dne 8. decembra 2022, Caisse régionale de Crédit mutuel de Loire-Atlantique et du Centre Ouest (C-600/21, EU:C:2022:970), pojasnilo, da teh meril ni mogoče šteti za kumulativna ali alternativna, temveč jih je treba razumeti kot del celote okoliščin, ki so obstajale ob sklenitvi zadevne pogodbe in ki jih mora nacionalno sodišče preučiti, da bi presodilo nepoštenost pogodbenega pogoja v smislu člena 3(1) Direktive 93/13.

26 V obravnavanem primeru, kot navaja predložitveno sodišče, španska ureditev za razliko od pogodb o hipotekarnem kreditu ne ureja pogojev o predčasni zapadlosti v pogodbah o osebnem kreditu. Vendar sporni pogoj iz kreditnih pogodb iz postopka v glavni stvari določa sredstvo za potrošnika, da se ta izogne predčasni izterljivosti kredita ali da odpravi njene učinke tako, da zneske, dolgovane iz naslova kredita, poravna v roku enega meseca po opominu, ki ga je poslala banka, tako kot to določa ta ureditev, ki se nanaša na pogodbe o hipotekarnih kreditih.

27 V skladu s sodno prakso, navedeno v točkah 24 in 25 te sodbe, mora nacionalno sodišče ugotoviti, ali pogoj o predčasni zapadlosti povzroči znatno neravnotežje v škodo potrošnika v smislu člena 3(1) Direktive 93/13, in sicer glede na različna merila, med katerimi je obstoj ustreznih in učinkovitih sredstev, ki potrošniku omogočajo, da se izogne uporabi tega pogoja ali odpravi njene učinke. Dejstvo, da so sredstva, ki omogočajo dosego takega rezultata, določena s samim pogodbenim pogojem o predčasni zapadlosti, in ne s pravilom nacionalnega prava, ki se posebej uporablja za pogodbi iz postopka v glavni stvari, pa ni pomembno in nikakor ne more povzročiti, da je ta pogodbeni pogoj nepošten v smislu člena 3(1) Direktive 93/13.

28 Glede na zgoraj navedene razloge je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 3(1) Direktive 93/13 razlagati tako, da se pri presoji morebitne nepoštenosti pogoja o predčasni zapadlosti iz pogodbe o osebnem kreditu lahko upošteva, da ta pogoj potrošniku omogoča, da se izogne predčasni izterljivosti kredita ali da odpravi njene učinke, ne da bi morala biti ta možnost določena v pravilu nacionalnega prava, ki se posebej uporablja za pogodbe o osebnem kreditu.

Drugo vprašanje

29 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 3(1) Direktive 93/13 razlagati tako, da pogodbena možnost, ki jo ima potrošnik, da v roku enega meseca od datuma opomina, ki ga je poslala banka, plača neporavnane zneske kredita, pomeni ustrezno in učinkovito sredstvo, ki temu potrošniku omogoča, da prepreči uporabo pogoja o predčasni zapadlosti pogodbe o osebnem kreditu ali da odpravi njene učinke.

30 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso na tem področju Sodišče pristojno za razlago pojma „nepošteni pogoj“ iz člena 3(1) te direktive in Priloge k njej ter meril, ki jih nacionalno sodišče lahko uporabi ali mora uporabiti pri preučitvi pogodbenega pogoja glede na določbe navedene direktive, pri čemer mora to sodišče ob upoštevanju teh meril odločiti o konkretni opredelitvi posameznega pogodbenega pogoja glede na okoliščine obravnavane zadeve (sodba z dne 8. decembra 2022, Caisse régionale de Crédit mutuel de Loire-Atlantique et du Centre Ouest, C-600/21, EU:C:2022:970, točka 38 in navedena sodna praksa).

31 V zvezi s spornim pogojem, ki se nanaša na predčasno zapadlost pogodbe o osebnem kreditu v primeru neplačila, mora predložitveno sodišče med drugim preučiti, ali je možnost, ki je dana prodajalcu ali ponudniku, da za izterljiv razglasi celoten kredit, odvisna od tega, da potrošnik ni izpolnil obveznosti, ki je v okviru zadevne pogodbe bistvena; ali je ta možnost določena za primere, v katerih je taka neizpolnitev dovolj resna glede na trajanje in višino kredita; ali navedena možnost odstopa od splošnih pravil, ki se uporabljajo na tem področju, in ali nacionalno pravo ali pogodbeni pogoj potrošniku daje ustrezna in učinkovita sredstva, ki mu omogočajo, da se izogne uporabi pogoja predčasne zapadlosti ali da odpravi njene učinke (glej v tem smislu sodbo z dne 26. januarja 2017, Banco Primus, C-421/14, EU:C:2017:60, točka 66).

32 Sodišče je v točkah 47 in 48 sodbe z dne 25. januarja 2024, Caixabank (Zastaranje vračila hipotekarnih stroškov) (od C-810/21 do C-813/21, EU:C:2024:81), v zvezi z zastaralnim rokom v bistvu razsodilo, da mora za to, da bi se štelo, da je ta rok v skladu z načelom učinkovitosti, prvič, ta rok dejansko zadostovati za to, da lahko potrošnik pripravi in vloži učinkovito pravno sredstvo za uveljavljanje pravic, ki jih ima na podlagi Direktive 93/13, in drugič, da mora imeti potrošnik možnost, da se seznani s svojimi pravicami, preden tak rok začne teči ali poteče.

33 V obravnavanem primeru je iz predlogov za sprejetje predhodne odločbe razvidno, da je neizpolnitev obveznosti zadevnih potrošnikov, in sicer odplačila mesečnih obrokov kredita, v okviru zadevnega pogodbenega razmerja bistvena ter dovolj resna glede na trajanje in znesek kredita. Vprašanja predložitvenega sodišča so omejena na presojo ustreznosti in učinkovitosti enomesečnega roka, ki je bil tema potrošnikoma odobren za to, da bi se izognila uporabi pogoja o takojšnji izterljivosti zneskov, dolgovanih iz naslova kredita, ali da bi odpravila njene učinke.

34 Po mnenju predložitvenega sodišča ta pogoj ustreza določbi nacionalnega prava, ki se uporablja za kreditne pogodbe, zavarovane s hipoteko na stanovanjski nepremičnini, ali kreditne pogodbe, katerih predmet je nakup take nepremičnine. Njegov namen je tako vzpostaviti ravnotežje med vsemi pravicami in obveznostmi strank tovrstnih pogodb. Ta določba, in sicer člen 24(1) zakona 5/2019, določa, da do predčasne zapadlosti lahko pride le, če je kreditodajalec kreditojemalcu dal na voljo vsaj en mesec za odpravo ugotovljenega neplačila.

35 Zato lahko predložitveno sodišče pri presoji, ali je sredstvo, ki je potrošniku na voljo, da se izogne predčasni izterljivosti kredita ali da odpravi njene učinke, ustrezno in učinkovito, v okviru celovite analize obstoja znatnega neravnotežja v škodo potrošnika, ki bi ga lahko povzročil pogoj

o predčasni zapadlosti, ustrezno upošteva zlasti okoliščino, da je rok za odpravo neizpolnitve dejansko zadosten, da potrošniku omogoči izvedbo zahtevanega plačila. V zvezi s tem je posebej upošteven obstoj določb v nacionalni ureditvi, ki v okviru podobnih pogodbenih razmerij določajo tak rok v korist kreditojemalca.

36 Ob upoštevanju zgoraj navedenega si je mogoče predstavljati, da bi nacionalno sodišče lahko ugotovilo, da enomesečni rok, ki je potrošniku s pogojem o predčasni zapadlosti odobren za poplačilo preostalega zneska kredita in ki začne teči od opomina, ki ga je poslal kreditodajalec, pomeni ustrezno in učinkovito sredstvo, ki potrošniku omogoča, da se izogne uporabi tega pogoja ali da odpravi njene učinke.

37 Zato je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 3(1) Direktive 93/13 razlagati tako, da mora nacionalno sodišče pri presoji morebitne nepoštenosti pogoja o predčasni zapadlosti iz kreditne pogodbe preveriti, ali so sredstva, ki potrošniku omogočajo, da se izogne predčasni izterljivosti kredita ali da odpravi njene učinke, ustrezna in učinkovita, pri čemer mora upoštevati zlasti, ali je rok, ki je potrošniku na voljo za izvedbo zahtevanega plačila zneskov, dolgovanih iz naslova kredita, dejansko zadosten. V zvezi s tem je obstoj določb v nacionalni ureditvi, ki v okviru podobnih pogodbenih razmerij določajo tak rok v korist kreditojemalca, še posebej upošteven element.

Stroški

38 Ker je ta postopek za stranke v postopkih v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (osmi senat) razsodilo:

1. **Člen 3(1) Direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah**

   je treba razlagati tako, da

   se pri presoji morebitne nepoštenosti pogoja o predčasni zapadlosti iz pogodbe o osebnem kreditu lahko upošteva, da ta pogoj potrošniku omogoča, da se izogne predčasni izterljivosti kredita ali da odpravi njene učinke, ne da bi morala biti ta možnost določena v pravilu nacionalnega prava, ki se posebej uporablja za pogodbe o osebnem kreditu.

2. **Člen 3(1) Direktive 93/13**

   je treba razlagati tako, da

   mora nacionalno sodišče pri presoji morebitne nepoštenosti pogoja o predčasni zapadlosti iz kreditne pogodbe preveriti, ali so sredstva, ki potrošniku omogočajo, da se izogne predčasni izterljivosti kredita ali da odpravi njene učinke, ustrezna in učinkovita, pri čemer mora upoštevati zlasti, ali je rok, ki je potrošniku na voljo za izvedbo zahtevanega plačila zneskov, dolgovanih iz naslova kredita, dejansko zadosten. V zvezi

s tem je obstoj določb v nacionalni ureditvi, ki v okviru podobnih pogodbenih razmerij določajo tak rok v korist kreditojemalca, še posebej upošteven element.

Podpisi